

د کاربن مونو اکساید د خونديتوب معلوماتی پاڼه

Carbon monoxide safety factsheet

Pashto

کاربن مونو اکساید څه شی دی؟

کاربن مونو اکساید یو خطرناک گاز دی. تنفس کول یې تاسو ناروغه کولی شي یا حتی تاسو ووژني. دا ستونزمنه ده چې پوه شئ چې کاربن مونو اکساید شتون لري - تاسو یې نه شئ لیدلی، بوی کولی یا یې اوریدلی نه شئ.

څوک د کاربن مونو اکساید څخه ناروغه کیدی شي؟

هرڅوک کولی شي د کاربن مونو اکساید څخه ناروغه شي.

ځینې خلک د نورو په پرتله ډیر ناروغه کیدی شي. دا خلک دا دي:

- ماشومان
- امیندواره میرمنې
- زاړه خلک
- هغه خلک چې ځینې اوږدمهاله ناروغۍ لري، لکه د زړه ستونزې.

کاربن مونو اکساید چیرته موندل کیږي؟

کاربن مونو اکساید د سونک موادو د سوځولو له لارې جوړیږي لکه: طبیعي گاز، پترول، لرگی، سکاره، د ډبرو سکاره

ډیری کورني توکي دا سونک توکي سوځوي او کاربن مونو اکساید جوړوي.

کاربن مونو اکساید ستاسو په کور کې بند پاتې کیدی شي، په ځانګړې توګه کله چې دروازې او کړکۍ تړلې وي. دا کولی شي کاربن مونو اکساید خطرناکې کچې ته لوړ کړي.

څنګه ځان او کورنۍ خوندي وساتم؟

باريکو، ګرلونه او دباندي ګرمۍ

باريکو، ګرلونه یا د گازو بخارۍ خپل کور ته مه راوړئ. دا یوازې د بهرني استعمال لپاره دي. دا توکي د طبیعي گاز په څیر سونک توکي سوځوي، لرګي، او سکاره (سکاره وړه ټوټې یا ایره شوي سکاره).

که تاسو دا توکي دننه وکاروئ، کاربن مونو اکساید کولی شي په چټکۍ سره خطرناکې کچې ته لوړ شي.

د یو توکي لارښوونې وګورئ ترڅو وګورئ چې تاسو باید دا دننه وکاروئ یا بهر.

د پترول انجنونه

په خپل کور یا ګراج کې د پترول انجن لرونکي توکي مه کاروئ، حتی که دروازې یا کړکۍ خلاصې وي.

ځینې توکي چې د پترول انجنونه لري عبارت دي له:

- موټرونه او کښتۍ
- د فشار مینځلو ماشینونه
- کانکریټي آري
- جنراتورونه.

د گازو بخاری

که تاسو په خپل کور کې د گازو بخاری کاروئ

- لارښوونې وگورئ ترڅو ډاډ ترلاسه کړئ چې تاسو کولی شئ د کور دننه هیتیر وکاروئ.
- ډاډ ترلاسه کړئ چې یو راجسټر شوی گاز د بخارې گرمونکې آلې لږترلږه هره دوو کلونو کې چک کړئ.
- د کاربن مونو اکساید الارم لگولو په اړه فکر وکړئ ترڅو تاسو ته خبرداری درکړي که چیرې کچه لوړه شي. د کاربن مونو اکساید الارم د لوګي الارم څخه توپیر لري.

څنګه د کاربن مونو اکساید الارم ولګوم؟

که تاسو پریکړه وکړئ چې په خپل کور کې د کاربن مونو اکساید الارم ولګوئ، تاسو باید:

- د کاربن مونو اکساید الارم غوره کړئ چې وایي دا د متحده ایالاتو (UL2034) یا اروپا (EN50291) معیارونو سره سم دی.
- په خپل کور کې د ټولو خوب خونو او د گازو بخاریو لرونکو خونو ته نږدې د کاربن مونو اکساید الارمونه ولګوئ.
- د کاربن مونو اکساید الارم نصبولو، ساتلو او کارولو لپاره لارښوونې تعقیب کړئ.

څنګه پوه شم چې څوک د کاربن مونو اکساید له امله ناروغه شوی دی؟

د کاربن مونو اکساید څخه د ناروغۍ نښې نښانې پیژندل ګټور دي.

هر څومره چې کاربن مونو اکساید تنفس کوئ، د ناروغۍ نښې یې هماغومره خرابېږي.

د گازو په لږ مقدار تنفس کول کولی شي لامل شي:

- سر دردونه
- زړه بدوالی
- کانګې کول
- د کمزورۍ احساس کول.

د گازو په زیاته اندازه تنفس کول کولی شي د دې لامل شي:

- د سر ګرځېدل
- بې هوښه کېدل
- د شعور له لاسه ورکول
- د دماغ اوږدمهاله صدمه او مړینه

که زه فکر وکړم چې څوک د کاربن مونو اکساید له امله ناروغه شوی دی، نو څه کولی شم؟

که څوک ګیچه یا بې هوښه وي یا یې شعور له لاسه ورکړی وي، دا یو بیړنی حالت دی. درې ګونی صفر (000) ته زنگ ووهئ.

که څوک سر درد، خواګرځي یا کانګې ولري یا کمزوری احساس کړي:

ټول له کوره بهر تازه هوا ته وباسئ.

د مشورې لپاره په هر وخت کې د زهر معلوماتو مرکز (Poisons Information Centre) ته په 13 11 26 زنگ ووهئ.

که تاسو ژباړونکي ته اړتیا لرئ، TIS ته په 131 450 زنگ ووهئ او د زهر معلوماتو مرکز سره د خبرو کولو غوښتنه وکړئ.

د نورو زده کړو لپاره

د خپل کور د تودوخې لپاره د خوندي لارو په اړه د نورو معلوماتو لپاره دا ویب پاڼې وگورئ:

- [Energy.gov.au – Household quid for winter](https://www.energy.gov.au/household) (د ژمي لپاره د کور لارښود)
- [Energy.gov.au – Heating and cooling](https://www.energy.gov.au/heating-cooling) (تودوخه او یخ کول)
- [YourHome.gov.au – heating and cooling](https://www.yourhome.gov.au/heating-cooling) (تودوخه او یخ کول)